

Előfizetési feltételek:
Évire 16 frt — kr.
Félévre 8 „ 50 „
Negyedévre 4 „ 50 „
Havonként 1 „ 50 „

Megjelenik minden nap, innapi napokat kivéve.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:
Monostoros utca a L. Bányai ház alatt.

MAGYAR POLGÁR.
POLITIKAI NAPILAP.

Hirdetési díjak.

Ötször hasábozott sor ára 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésből 30 kr.
Nagyobb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadó-hivatal.

Fiók-kiadó-hivatalok:

Tordán: Reterár és Harmathud.
Décs: Krémor Sámuel.
Egyedon: Vokál János.
Szamosújvárt: Csanas testvérek.
Kolozsvárt: Stein J. és Demján L.
M.-Vásárhelyt: Wittich József.

KOLOZSVAR, JANUAR 20.

A 25-ös bizottság terveze és Erdély.

Az országgyűlés képviselőháza által a felállítandó első folyamodású kir. törvényszékek és járásbíróóságok székhelyeinek meghatározására kiküldött bizottság közleménye szerint már jóval ezelőtt befejezte munkáját, s annak eredménye immár a törvényalkotás tényezőinek alkotmányoszerű tárgyalását várja.

A kérdéses bizottság tervezetének Erdélyre vonatkozó részét az itt következő összeállítás híven feltünteti az olvasó előtt:

Kolozsmegye. Törvényszék: Kolozsvárt. Járásbíróóságok székhelyei: Hidasfalva, Bánffy-Hunyad, Kolozsvár, Választ, Kolozs, Mócs.

Tordamegye. Törvényszék: Tordán. Járásbíróóságok székhelyei: Maros-Ludas, Torda, Felvincz.

Alsó-Fehérmegye. Törvényszék: Nagy-Enyed. Járásbíróóságok székhelyei: Maros-Ujvár, Nagy-Enyed, Balászfalva. — Törvényszék: Gyula-Fehérvár. Járásbíróóságok székhelyei: Zalatna, Gyula-Fehérvár, Algyógy, Szászváros, Topánfalva, Abrudbánya, Offenbánya.

Hunyadmegye. Törvényszék: Déva. Járásbíróóságok székhelyei: Maros-Illye, Rápolc, Déva, Dobra, Vajda Hunyad, Hátszeg, Puj.

Szebenmegye. Törvényszék: Nagy-Szeben. Járásbíróóságok székhelyei: Szászsebes, Szerdahely, Vizakna, Oriáth, Nagy-Szeben, Ujgyház.

Fogaraszék. Törvényszék: Fogaras. Járásbíróóságok székhelyei: Alsó Porumbák, Fogaras, Sárkány, Zernyest.

Brassóvidék. Törvényszék: Brassó. Járásbíróóságok székhelyei: Hosszúfalva, Brassó, Földvár.

Háromszék. Törvényszék: Sepsi-Szent-György. Járásbíróóságok székhelyei: Sepsi-Szent-György, Baróth, Bereczk, Kovászna, K.-Vásárhely.

Csikszék. Törvényszék: Csik-Szereda. Járásbíróóságok székhelyei: Csik-Szereda, Csik-Sz. Márton, Gyergyó-Szentmiklós, Ditró.

Beszterce és Naszódvidék. Törvényszék: Beszterce. Járásbíróóságok székhelyei: Leckenze, Teke, Beszterce, Monor, Ó-Radna, Naszód.

Belső-Szolnok- és Dobokamegye. Törvényszék: Deés. Járásbíróóságok székhelyei: Bethlen, M.-Lápos, Alparét, Deés, Szék, Sz. Ujvár.

Marosközék. Törvényszék: Maros-Vásárhely. Járásbíróóságok székhelyei: Mező-Bánd, M.-Vásárhely, Ny.-Szereda, Erdő-Szentgyörgy, Sz. Régen, Görgény-Szentimre, Déda.

Udvarhelyszék. Törvényszék: Székely-Udvarhely. Járásbíróóságok székhelyei: Sz.-Keresztur, Sz.-Udvarhely, Oklánd.

Segesvár- és Medgyesszék. Törvényszék: Segesvár. Járásbíróóságok székhelyei: Köhalm, Segesvár, N.-Sink, Sz. Ágota, Berethalom, N. Selyk, Medgye.

Küküllőmegye. Törvényszék: Dicső-Sz.-Márton. Járásbíróóságok székhelyei: Bolkács, Dicső-Szentmárton, Erzsébetváros, Radnóth.

Mint ezen összeállítás mutatja, az erdélyi hazarész 16 társas törvényszékekkel és 81 járásbíróósággal szándékozik a 25-ös bizottság megajándékozni.

Hogy e szám s különösen a törvényszéki székhelyek beosztása nem felel meg Erdély saját viszonyainak, az erdélyiek méltányos kívánalmának az a saját terén közzétett s a kormány és törvényhozás elé terjesztett számos felszólalás után minden kétségen kívül áll.

Belátva ezt alkalmasint maga az igazságtgy-miniszter is; legalább ezt következtetheti folyó hó elejéről, 1. címűki szám alatt a kir. biztoshoz intézett azon felszólításból, hogy a törvényszékek és járásbíróóságok területkérdésének megállapítására nézve oly javaslatot terjesszen fel, mely mind az érdekeltek ohajánát, mind az igazságszolgáltatás céljának lehetőleg megfeleljen.

Bárha ezen intézkedés nézetünk szerint sokkal inkább helyén let volna a 25-ös bizottság tárgyalásainak megkezdése előtt, midőn az biztos alapra szolgáltatva a bizottsági megállapodásokra: mi ma is örömmel üdvözöljük azt, leginkább azon körülmény folytán, mert reméljük, hogy a kir. biztos ur, kinek magas állásában legtöbb alkalma volt megismerkedni Erdély egyes vidékeinek szükségletével méltóan fogja magát bizonyítani állásához és a nyert megbízatáshoz, és oly javaslatot fog felterjeszteni, mely az erdélyi hazarész viszonyait, Erdély lakosságának kívánalmait inkább respektálva, mint a 25-ös bizottsági tervezet.

S épen azért nagyon obajtandónak tartjuk, hogy a kir. biztos ur felterjesztésében ne kösse magát a 25-ös bizottság tervezetéhez, hanem attól függetlenül, az erdélyi hazarész törvényhatóságainak meghallgatása után önálló munkálatait készítse, s annak még azon — csaknem bizonyos — esetben is, ha lényegesen eltér a 25-ös bizottság tervezetétől, keresztülvételét a kormány határozott támogatásába ajánlja.

A kir. biztos s az erdélyi hazarész törv. hatóságainak együttes ohajtásai bizonyára méltóbb igényt tarthatnak a meghallgatásra, mint egy olyan bizottság, mely minden előtanulmányozás nélkül fogott munkálataihoz; melynek többsége az erdélyi hazarész viszonyait csak alig, vagy éppen nem ismeri!

Molnár Antal.

Szociális Central Univerzita

(-n.) Végre valahára meghozta a sodrony a conferentia megnyitásának a híret, avval az ominosus megtoldással, hogy f. h. 24-ig — azaz Favre érkezéig elnapoltatt. Favre késedelmezését onnan magyarázzák, hogy „koldus” utja, a melyet a béke érdekében már egyszer megtett friss emlékezetben van előtte, és tudja vagy sejte, hogy a conferentia a béke kérdése is szőnyegre került, tart a megaláztatás új kinyitól s halasztja útját. E pillanattól kezdve az egész conferentiát csak formalitásnak tartjuk; megegyezései ki vannak csit-

nálva: a porosz ambitio győzedelmeskedik. Berlini sürgönyök hirdetik, hogy Vilmos német császárra proclamáltak; mind azok, a kiktől az új császárságnak felül valója volt részint terrorizáltak, részint lekötöztek: a Kyffhäuser hollói hallgatnak és Barba alba elfoglalhatja és folytathatja Barbarossa helyét és missióját — utját épp úgy mint a Barbarossát felperzsel falvak, véres csaták s egy nagy nemzet átka jelölje. Mit érnek a bajor státusférfiak tiltakozásai, mit ér a berlini tiltakozók csoportja? Az új caesar nem akarja, hogy az egység foederalisticus alapon létesüljön — s Caesár akarata győzni fog — mert szejaci tud.

A csataterőrőlérkező hírek, bár kedvezőleg hangzanak, nem nyugtatnak meg. Chancy „rendes” visszavonulása még mindig tart — Xenophonra gondolunk, a nélkül, hogy bizalmunk növekednék. Garibaldi már régen Dijon környékéhez van szegve s Bourbaki pillanatnyi sikerének a folytatásáról hallgat a hír — Faidherbe egészen csendes.

Mig Isay és Montroue erődök, halgatásra kényszerítettek, addig Londonban a francziabáratok meeting ei egymást követik — a szavak, a melyek a rokonszevet kifejezni képesek hangzanak — de a tettek — ? kések. A mi az Angol mestingeknél különös figyelmet, s bizonyos részen megdöbbenést okoz, az az a körülmény, hogy kevésbé a francia nemzet, mint inkább a köztársaság eszméje az, a mely az angol nyilatkozatok legnagyobb s legtekintélyesebb részén végig vonul. És ezt constataljuk is, meg is becstüljük: a köztársaság eszméje a levegőben ment át, a levegővel a népekbe szivárog s így tovább az eszmék történelmének tanúsága szerint. — Azalatt pedig, hogy a gránátok lecsapnak Párisra, a meetingek rokon-szevevnek — Bismarck folytatja sürgönyeit-Chaudordy vadjait, melyek a hadjárat alatt elfordult barbarismusra vonatkoznak — visszautasítva reá ér arra is, hogy Beust válaszára is a választ megadja — képzeltetjük hogy édes hangon. Az „Ellenőr” e válasza reflectálva, constatalja a jó viszonyt s az ebből folyó, minket érdeklő előnyöket, de élesen megkülönbözteti a „jó viszonyt” a „szűvetségtől”. Az utóbbitól messze vagyunk, és kár volt a „P. Napló”-nak tartani tőle s még inkább kár — adott esetben — garantiákat követelni. Valjon mit gondol a „P. N.”: miféle garancia létezhet egy korban, a melyben Oroszország a szerződéseket szétépti, s a porosz király szavát megszegve a nem z. e. ellen folytatja azt a harcot, a melyet annak zarnoka ellen megkezdett? —

A franczia feletti csatáiban beállott fordulat különben már megteremté a győzelmet. A porosz király érezni látzik, hogy Elsass és Lothringia — minden történelmi deductio daczára — mégis csak franciaia marad, s népe minden alkalmat megragad a csatlakozásra. E csatlakozási hajlam lebitésére Vilmos, Bismarck és Roon aláírása mellett egy drácon rendelt adattól ki, melynek első pontja 10 évi száműzetéssel s a meglevő és leendő (!) vagyon elkobozásával fenyegeti a csatlakozókat — s így tovább meg 8 ponton keresztül.

tulso oldalon van, világosan élvezetet érez; de miront nem árkon ugrik át az embermúltságból, hanem egy művészetet melyet tanul, vagy tudományon melybe belémerül, vagy egy vállalatot melyet létesít, ekkor az élvezet és boldogság határtalanul nagyobb. El gondolva, hogy kötelességünket teljesítettük, s hogy saját magunknak s másoknak hasznót tettünk: önértéztünk nevedek.

De ez még nem minden. Az akaraton kívül, van még bennünk egy sokkal bensőbb és mélyebb hatalom, ez a ragaszkodás és a szeretet! A szeretet is olyan erő, melyet gyakorolni s fejteni kell. Sok gyermek azt mondja erre: „anyám szeret,” s meg van elégedve. De szeretetnél, az még semmi, ezt egy félköttya is kiérdemelheti; az szép és nemes, ha szeretünk. Egy beteges és elkényeztetett gyermek történetét beszélték el nekem, kit anyja szenvedélyesen szeretett. Mint rendszeren minden szenvedélyes anyja, kétségbe volt esve, ha fiát színi látta; könnyei lecsillapításáért minden szeszélyesnek engedett. „Kis barátom, mondá valaki egyszer a gyermeknek, hogy anyádnak örömet szerezz dolgoznod kellene.” Gyermekes nyúltsággal azt válaszolta: „Hát mit kívánhat az anyám még többet tőlem, nem elég hogy jól érzem magamat? Azt képzelté, hogy anyjára nézve valami felségesség dolgot cselekszik az által, hogy jól éri magát! Ha nem csak magát szerette volna, hanem ő is komolyan szeretete volna az anyját, ugy egészen más-képen válaszolt volna.

Gyermekeim, ha önök boldogok akarnak lenni, a mások boldogságával is foglalkozzanak. Példánul, mig társaitka a jutalom átadására kiszólítják, önök közzül többen a padokon maradnak. Ha azt mondják magokban: a jövő évben én is meglepem anyámat, én is jutalmakat viszek neki haza, biztositom őket, hogy ugyan ez idő tájban a jövő évben, oly élénk boldogságot fognak érezni, a milyent még életökben soha sem élveztek. Ha nem hiszik, próbálják meg!

Nem elég csupán a saját családját szeretni, hanem a pajtásokat is. Ifjúságom emlékeiből az a benyomásom maradt meg, hogy az iskola padjain az ember önző (nem tudom, hogy a dolgok nem változtak e meg) s társainak szivesebben oszt az ember ökölcspapákat, mint különös szolgálatot, vagy sziveséget. Az ilyesmi nem tesz bennünket boldoggá! Szeressenek, és tegyenek szives szolga-

Táviratok a külföldről.

München, jan. 18. A kamrai tárgyalások vonatott menete lehangoltságot keltett Az gyantiják, hogy a hazafipárt és Bray miniszter közti egyetértés folytán ez utóbbi a versaillesi szerződésnek megkötése után levelet intézett volna Beusthoz az iránt, ha vajjon a bajor miniszternek Versaillesban követett maga tartása által ki van e Beust elégtve.

Berlin, jan. 18. A „National Ztg.” nagy csatákat jelez Páris alatt, a hol a bajorok az erődöket nagy eredménynyel lödözték. A „Staatsanzeiger” constatalja, hogy a versaillesi hatóságok makacszkodása, az élmezés miatt — a maire be-fogatása folytán megtörtetett.

Genf, jan. 18. A hajdani francia hadügyminiszter, Randon tábornagy 75 éves korában meghalt.

Bern, jan. 17. este. A Pruntrutban lévő schweiczi csapatok parancsnoka hivatalosan jelenti: Ma ismét csaták voltak az egész hadvonalon.

London, jan. 17. A „Times” Páris bombázatását katonai szempontból colossalis tévedésnek mondja. A „Morning Post” jelenti: Granville lord a conferentiát béks beszéddel nyitandja meg mire az orosz követ, b. Brunnow igen béktülékeny modorban fog válaszolni. Favre a jövő héten ide érkezend. Lehetetlen, hogy az európai képviselők gyűlékezete meg ne kísértse a Német-és Franciaország közötti ellenségeskedések megszüntetésének létrehozását.

Szent-Pétervár, jan. 17. Az 5 millióra menő 1871-ki deficit a mult év feleslegéből fog fedeztetni. A hadügyministerium kiadásai a badserengek újabb felfegyverzése végett 10 millióval szaporítottak. A pénzügyi helyzet nagyon kielégítő; a deficit fedezése végett nincs szükség rendkívüli rendszabályokra.

Az új sorozási ügyterv.

(ma.) Az unjoncozási törvény megszavazása körül felmerült késedelem folytán szükségessé válván a régebben megállapított sorozási ügyterv megváltoztatása, az 51-ik (56ig) Károly Ferdinánd nevet viselő) gyalogezred hadkiegészítő parancsnoksága Doboka, Belső-Szolnok és Kolozsmegye területére nézve a következő új sorozási ügytervet állapította meg:

Dobokamegye: Pánczélcsehben febr. 1—2-án, Magyar-Egryen 3—4-én; unjoncozási helyük Hidasfalva.

Belső-Szolnokmegye: Alparétan febr. 7-én, Váadon 8-án, Szurdakon 9-én, unjoncozási helyük Alparét. Kaczkón, febr. 11—13-án, unjoncozási h. Kaczkó. Deés (város) febr. 14-én, Bálványos váralján 15—16-án, Deés (járás) 17—18-án, unjoncozási helyük Deés.

Dobokamegye: Széken febr. 20—21-én, Buzában 22—23-án, Szamosújvárt 24-én, Szék (város) 25-én, unjoncozási helyük Szamos-Ujvár. Választuton febr. 27—28-án, Nagy-Iklódon márczius 1—2-án, unjonc. h. Nagy-Iklód.

Kolozsmegye: Kolozs (járás) mart. 4-én, Kolozs (város) 6-án, unjonc. helyük Apabida. Palalkán 8—9-én, Mócson 10—11-én, unjonc. helyük

latot mind azoknak, a kiket szerethetnek s a kik iránt sziveséget kimutathatják, ekkor felfedezik, hogy a ragaszkodásnak mily kifogyhatatlan kincse van a szívökben. Sokan vannak, kik e kincset szívökbe elzárják, ezek a fősvényekhez hasonlitanak. Mi hasznát veszik a fősvények a gazdagságnak? mitánn nem használják semmi hasznát. A szeretet érzésével is így vagyunk. Terjesszék szeretetüket minél nagyobb körre, s boldogok lesznek.

Minden tanácson és tudományon a következőkben összpontosul: a szivre, érteleme és a testre nézve, a boldogság a tevékenységben van. Testüket, értelmüket, akaratjukat és szívüket fejtsék, adják meg mindenkinék azt a táplálékot a mit kíván, és boldogok lesznek.

Egy utolsó észrevételt szeretnék még tenni. Volt szerencsém az önök intézetét meglátogatni. Egy dolog nagyon érdekelt: a könyv vitel. A könyvvitel tanulmányával, szoktatták meg az amerikai népet, arra a rendszeretire mely őket jellemzi. Ez az egyik oka csodálatos szerencsésöknök. Egy pénztári könyvet és egy nagyszertű példányt naplót mutattak. A pénztári könyv nagyon jól volt vezetve. Örömmel nyitvánthatom, hogy a bevétel roppant nagy volt, s a kiadás nagyon csekély: Azt kívánom, hogy az önök életében is mindig így legyen, s a többlet vagy felesleg mindig a bevétel oldalán legyen, E jól vezetett könyveket látva, ez a gondolatom jött. Ime ez ifjak, mondám magamban, kiadásaitka s vagyoni állásaitka mily tökéletes rendben tartják; de ennél még hasznosabbat is tehetnek, egy másik könyvet is kelletlen vezetniük, a melyben erkölcsi állapotjáról, értelmi tökélejáról számot adna: ez ember egy olyan könyvet, a melyben a véték veszteségek az erény nyereségnek lenne be írva. Így egy teljes számadásunk lenne, mely az egész életet magában foglalná. Az angolok és amerikaiak ezt az erkölcsi számadást gyakran foganatosítják; ök, lelkük és szellemük állapotját, napról napra tudni akarják. Nem hiszem, hogy ennél hasznosabb eljárást követhetnének, ez megérdemli az alkalmazást, hogy lassák az irányt, melyen haladnak, főképpen ha még ifjak.

E tárgy felett még mennyit írhatnék! Bacon bölcsésznek nagy mondata az: hogy minden ember adósok születtik. Erkölcsi könyvvezetésünket ugy kezdjük, hogy adósság rovattunk-

Uj „Erdélyi Múzeum.”

A boldogság mestersége.

A Bertrand tanítészben jutalom osztáskor mondott beszéde Laboulayenek.

Közli: Sámí L.-né.

Ha az ember korán hozzá szoktatja magát, nincs az az unalom, mely az olvasásnak ellent állhatna. Montesquieu ezt mondta, hogy nem volt olyan bánata, melyet egy órai olvasás el ne oszlatott volna. Én nem megyek oly messzire, de bizonyára olvasással töltvén az időt, átvarázsolják azokat az elveszett órákat, melyek az életben oly nagy helyet foglalóak és unalomvá válnak. És nem csak az olvasás élvezete lesz az önké, hanem ezáltal izlésüket is képezik.

Bár mely pályát választanak is magoknak, izlésüket képezni szükséges. Ugy látszik, mint ha az ilyen beszéd tulságba menne. Pedig nem úgy van; gépészet, építészet, mérnökség, ékszerész, asztalos vagy kőműveség, bár melyiket folytassa az ember, mindenikhez izlés kell. Gyakran mikor nincs semmi dolgom, sétálni megyek az utcákra, itt oly élvezetet érzek, melylyel senkinek sem ártok, mert oly gazdagságot fedeztem fel, melyet kevés ember vett észre. Én a vasból készült régi erkélyeknek nagy kedvelője vagyok; ugy találok, hogy semmi sem lehet csufabb mint ezek a most divatozó öntött vasból készült erkélyek, ellenben semmi sem lehet csinosabb, mint a kalapácsal kiverit régiek, melyeken a munkás keze és gondolata látszik. Senki sem veszi számba, pedig szép dolgok vannak rajta, s a hajdani latatosoknak becsületökre válik.

Ha én most azt kívánom, hogy chez hasonló erkélyet készítsenek, nem találnék rá mesterembert. Nincs többé izlés. Ez egy elveszett művészet, melyet talán önök ezután újból felfedeznek.

Bár mily állapotban, az izléssel véghez vitt javításnak mindenütt helye van. Ez a szerencsének oly neme, melyet egyedül csak a nevelés adhat. Ha az ember oda jutott, hogy a szépséget megtalálta, semmi sem könnyebb, mint olyan embereket kapni, a kik azt fel bírják fogni. A szépség magára hódít! Önkre nézve a tanulásban élvezet, hargon és tisztelőt van.

Már most a lélek legmélyebb részére, az akaratra térek, a gyakorlatra ennek is szüksége van. A mi nem csak a gyermekeknek, hanem az apáknál, sőt alig merem kimondani, hogy az anyáknál is hiányzik, az akarat. Ugy látszik, hogy semmi sem könnyebb, tisztesegebb és illendőbb, mint azt csinálni, a mit az egész világ, az az: semmit sem tenni, és mindig ugyan azon az egy barázdán menni.

Mindig félnek hogy rossz birbe bozzák magokat: „Ah! istenen, ha én teljesen eredeti lennék! Hát ugyan mi rossz volna abban, ha én eredeti volna? Azt mondják hogy ez a gyermek akaratos, annál jobb; öriközdenek az akaratot benne megölni, mert ez a jó ösztöne! Ha az akarat minden nemét elrontják bennünk, ugy igen derék népességet csinálnak belőlünk, arra, hogy engedelmeskedjünk midőn parancsolnak, de képtelenek leszünk arra, hogy magunkra maradvá, vezérlehesünk magunkat. A restiség elzsbabasztja az embert; az eseményekre bizza annak a gondját, hogy oda taszít sem bennünket a hová neki tesszik. Azt mondják: „Ezt a dolgot én is megteszem, majd holaap, vagy azután, majd mikor az egész világ megteszi!” A spanyoloknak, a kik különben nem csináltak nagy dolgot, van egy példabeszédük, melynek helyesége mindig feltűnt előttem; azt mondják hogy: a legott, mindjárt és holnap mondásokkal, érkeznek el a mindenből semmi palotájába. . . Ez a spanyol, a légvár építése. Az angolok másféle emberek. Wellington lordról azt hallottam, hogy mikor levele érkezett, hogy rögtön válaszolhasson rá, még a levél felbontása előtt kezbe vette a pennát, papirosat s a tonta tartót kitette. Ugyan ő róla mondják, hogy egy nagyon keskeny ágyat csináltak magának, s midőn a tábori segédje azt mondta neki hogy: „Tábornok ur, hiszen ebben az ágyban meg sem fordulhat!” Wellington azt válaszolta: „Uram, mikor az ember az ágyában megfordul, az azt jelenti, hogy a felkelés ideje megérkezett.”

Az akarat ime ezt teheti. Lehetünk szellem-dusak, lehet sok jó tulajdonságunk, vagyonnunk, de ha ez az erkön, ez a benső rugónk, mely minden mozgásba hoz, hiányzik, akkor nem haladunk semmire, s főképpen nem lehetünk boldogok. Az élet legnagyobb élvezete, az akarat fejlesztésében van!

Az az ember, a ki az árkat át ugrotta, s a

Mocs. Fejerdőn 13-14-en, Baesban 15-16-an, ujonczozási helyük Kolozsvár. Gyaluban martius 18-19 én, ujoncz. h. Gyalu. B. Hunyadon mart. 22-23-án, Nagy-Almásan mart. 24-én, M. Bika-lon 27-28-án, ujoncz. h. B. Hunyad. Kolozsvárt mart. 30-31-én.

Páris bombázása.

A bombázás felől a „Daily Telegraph“-nak írják e hó 11-ről:

Hetfőn éjjel a németek Párisból délre homlok-állásaitak Valde Moudon és Montineau-ig tolták elő. Némi ellenállásra találtak Valnál, de sikerült állást foglalni el és azt megerősíteni. Öt ember esett el. Páris az éj folyamán gyújtóbombákkal ágyuztatott.

Tegnap korán reggel a francziák rendes támadást intéztek a notre-dame-i és clamarti útegek ellen, mely pontokat nem rég foglalták el az osztrömök. Valami két napja hirtelen rohammal vették be azokat. A francziák mélyen benyomultak. Heves küzdelem fejlődött ki, melyben a francziák szuronyoszekre támadtak. Mindazonáltal visszaverték őket a 6. bajor hadtest. Egy tiszt szurony szurást kapott. Ez az első tiszt, ki ily sebet kapott a háboru kezdete óta.

Tegnap délfelől, egy kis kitérés tettek a Saint denisi csapatok. Trochu tük. személyes vezérle-tel alatti. E támadás nagy erőfeszítés nélkül vere-tett vissza és a németek részéről kevés veszte-séggel. Ma reggel hatalmasabb és erősebb kitérés-t kíséreltek meg a Vanvres erőd csapatai Clamart és Chatillon között. Az ütközet heves volt.

Végre a francia csapatok majdnem egész a vár löteréig vették vissza.

Ma egy negyed 3 órától kezdve majdnem 4 óráig élénk és folytonos ágyuzás volt; reggel 6-9 1/2 óráig szintén folyt az ágyuztatás. A délny-gati német útegek rendkívüli tevékenységet fejte-ttek ki a francia erődök azt élénken viszonzták. Ugyanezeken erélyes ágyuzás folyt az erődök közt levő útegekből. A falakon lévő 32 fontos ágyuk egész reggel működtek. A Mont-Valerien pedig gyorsan tűzelt nagy türegű ágyúval Bougival, Vau-cresson és különösen Ville d'Avray és Sévres ellen. Manteuffel tük. a délkeleti német sereg (mely a 14. 7i és 2. hadtestekből áll) parancsnokságával bizatot meg. Az idő ímért fagypontra áll. Az utak csaknem járhatatlanok. Tegnap szigorú motozás történt Saint Germainben elrejtett fegyverek után. Délután fél két óraker a bombázás eddig még nem tapasztalt hévvel folyt, 21 német titeg folytonosan tűzelt. A francziák az egész védvonalon viszonz-ták. A gyalogság elkecseregett kísérleteket tett az útegek ellen.

HIRHARANG.

A „M. Polg.“ eredeti távirata.

Feladott Pesten, jan. 20-án 10 óra 20 p. d.
Érkezett jan. 20-án 11 ó. 38 p. d. e.

A pomerani hadsereg egye-sült Belfortnál Verderrel, ki erő-sen tartja magát, Egy francia hajót a poroszok elfogtak, ezért Fourichon lemondott.

Porosz tudósítások szerint Bourbaki visszavonult, ők há-mron nap alatt 1200 embert vesz-

ba sokat írjunk, és birtokunkra semmit. Szüleink-nek életünkért vagyunk adóssai, anyáknak a nevelésért és ápolásért. Semmi sem tetszik oly egyszerűnek előttünk, mint az, mit anyánk értünk tett. Erdemét sem látunk benne egész addig a napig, a melyen mi rák kerül a sor, hogy gyerme-keinket neveljék. „Atyánk és anyáink ezek bosszulják meg. Ők tanítanak minket az evésre, a kanál és villa fogására a késsel való ügyes báná-sra, hogy ujjainkat össze ne vagdaljuk, az anyákkal — hosszas szóváltás és hosszas parbeszédbe kerül, sok fáradságába, hogy ne legyünk olyan nagyon ügyetlenek. Az anyáknak sokkal tartozunk, s ezt erős hálás szeretettel kell vissza fizetnünk. Taná-rainknak is sokkal tartozunk, mert értelmünk fej-lesztésére, s jellemünk kifejtésére ők tanítottak. Az emberek nem veszik számba, hogy tanítóinknak mennyit köszönhetnek; mert különben, a közzvéle-mény magasabb polczra állítaná őket. A jövő nemzedékeket ők képezik, a társadalomba ők küldik azokat, kik ott jót, és azokat is, kik rosszat csele-kesznek. Tehetéseink és hibáink nagy része nevelésünkkel folyik. — Igen gyakran tanáraink felelősek érte. Ha szemünk világát elvesztettük, mily hálások vagyunk az iránt az orvos iránt, ki a hálygot leveszi róla, s műtétével lebetegessé teszi, hogy a nap világát ismét láthassuk.

Mily nagy öröm, kivált ha a mainál szebb idő van. A tanító sokkal többet tesz. Minden nap új világosságot nyújt, és ezer módot arra nézve, hogy a jövőben boldogok legyünk. Miféle elősmo-réssel viselteti k irántok?

Engedjék meg, hogy e tárgyra egy szép pél-dát hozbussak fel, melyet egy idős tanártársamnak köszönhetünk, kit nem rég vesztettünk el. A párizsi irodalmi kar dékánjáról, Le Clerce Victor urról akarok beszélni. Paraszt szülektől származott. Anyja, a kerek kalapot, egész haláláig viselte. Fiát olyan intézetben adta, hol azt hiszem ingyen tanították, mert e tanodának ösztöndíjjai voltak. Nevezetes tudós lett, és a tudós társaságnak tagja. Szép vagyont szerzett, és nagy tiszteletben részo-sult. Soha sem felejtette el, hogy ezt a vagyont és tiszteletet, anyjának és tanítójának köszönheti. Gyakran láttam éves korában este otthon maradni azért, hogy nyolczvén éves anyjának fel olvasson. S ő, ki a legkomolyabb dolgokkal fog-lalkozott, hogy anyjának tessék, a legegyszerűbb könyveket választotta! Estvéneként gyakran olvasta neki az Evangeliumot, melyet áhitatos figyelemmel

tettek. A németek Abbevillet megszállották, a francziák Bla-mont és Potoide felé vonulnak.

Chanzy tbnok. 50,000-nyi se-gédsereget kap Dunquerque-ből. Faidherbe tbnok. Rheims felé vonul. Goeben porosz tábornok segélyt kér. Naponta 300 golyót vetnek Párisra, Német császár kikiáltása Versaillesban megtör-tént.

A „M. P.“ távirata a bécsi börzéről.
Jan. 19. 5% Metaliques 58.35 ft. 58.— — 5% nemzeti kölcsön 67.25. — 1860-diki államkölcsön 94.80. Bankrészevény 724. — Hitelrészevény 250.40. — London 124.20. — Ezlalt 122.— — Cs. k. arany 5.85 1/10 Napoleonor 20 1/10 franc 9.95.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 77.75. — Temesi 76.50. — Erdélyi 74.50 Horvát 82.50.

(o) **Br. Eötvös József** betegségből majd-nem egészen felült, s — hirszerint — ő is üdvö-zölte Grillpazert 80 dik születésnapja alkalmából.

(o) **Kossuth Lajos** levelezésének második része megjelent a „Magyar Ujság“-ban, az első fele a „Visszapillantás 48-ra“ czimet viseli. A ki-vonatot legközelebről közölni fogjuk.

(o) **Niedergesäss** tanár első előadását va-sárnap, f. hó 22-én tartja a redout-teremben. A tanár kitűnő készletei után ítélve, az előadás lát-ványos része kitűnő lesz.

(o) **Grillpazert**, az ünnepeit német költőt nem csak az a kintlétele érte, hogy márvány mell-szobrát laborostyánozták, hanem a császár magán-pénztára 3000 frtnyi évi pénzzel is kedveskedett neki. Nálunk bezzeg nem ugy adják. Csak kop-lalj te öreg Br...., majd ellátnak a pesti „he-ves“ gyermekököt gunnyal — hetvenharmadik szü-letésnapod alkalmából.

(o) **Herczeg Karagyorgyevics** elítélte-tése szerb földön nagy elismerésre talált, s a „Vi-dovdan“ azt mondja, hogy ez elítélés megbizonyi-tá, hogy Magyarország nem akar a szerb össze-s-kítők fészke lenni.

A kolozsvári kereskedelmi és ipar-kamara folyó hó 23-án d. u. 4 óraker közgyü-lést tart. Tárgyszorozata: 1) Kérvény a M. Szent-Mihálytelken állítandó postakioszágért. 2) Az eny-di iparosok kérése a Maroson át építendő állandó hid ügyében. 3) A pesti kereskedelmi kamara kör-irata a vasuti állomásokhoz vezető utak jó karban tartása ügyében. 4) Az eperjesi közszénkutató tár-sulat körlevele az urbéri maradványok rendezésé-ről szóló törvényjavaslat záradéka ellen a szabad kutatást illetőleg. 5) A külföldről érkező áruk ön-kenyes megvámolása a közbeeső állomásokon. — Az elnökség.

Felajuttatás Kolozsvár zene-örto-ri- zónségéhez. A helybeli zene-conservatoriumnak folyó hó 6-án tartott választmányi gyűlése határo-zata folytán, egész bizalommal szölitjuk fel e vá-ros tisztelt zenegyakorló polgárait, hogy az ujonan szer-vezendő zene-conservatorium összes zene gyakorlatain és előadásain részt venni és a folyó év január 22-én d. u. 3 óraker a zene-conservatorium helyiségében tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjenek. Bi-zalommal fordulunk felszölitásunkkal a város tisztelt zene-közönségéhez, mire feljogosít a közelműtan ta-nasított részvét, s hisszük és reméljük, hogy a tisz-telt zene gyakorlók önfeláldozó és minden egyéni

halgatóit, boldognak érezvén magát, hogy véné-s-gére ilyen jó fia van mellette.

Le Clerce, éppen ily bámulatos magaviseletti volt, gyermekkorra tanító-iránt is. Miatán nem nüstül meg, és családja sem volt, azt a vagyont, melyet munkája után szerzett kire bagyta? Régi tanítójának a fiára. Ugy vélekedett, hogy hatvan évvel ezelőt itten adósságot csinált, és ilyen ese-tekben nincsen idő mulás. Hogy nemesen ösmerje el azt a jót, mit vele tettek, jöltéveje fiának bagyta vagyonát, annak a jöltévejének a ki nevelte és ez által képessé tette arra, hogy azt meg szerezhesse.

Ezt nevezem én nagy és jötevény példának. Önöknek még más adósságaik is vannak, re-ménylöm, hogy nagyszerűen fogják visszafizetni. E szép város iránt, melynek sétányait használták, s mely önöket oly szivesen befogadta. Hazájoknak is sokkal tartoznak! Gondolják meg azt, hogy a letűnt nemzedékek mennyit tettek azokért!

Ez olyan dolog, a melyre igen keveset gon-dolnak. Ugy látszik, mint ha a föld szép fákkal beültetett nagy sétányokkal, jól ki kövezett utcák-kal lett volna teremve, mely felett a kocsi ro-bogjanak, sőt bizonyos vagyok benne, hogy ha önöknek azt állítom, miszerint az én ifjúságomban nem voltak vasutak, önök bámolni fognak rajta, hogy a világ mozdony és vasuti kocsi nélkül te-remtetett. De ha egykor egy őstartományba pél-dául Algirba mennék önök, a hol a folyók még nincsenek szabályozva, s nem a tengerbe folynak, hanem pestises mocsárokat alkotnak; a hol a ter-mézet az embernek még nem szolgálja, a hol meg-öli az embert míg a természetnek engedelmesked-ni megtanulna, akkor megértik önök, hogy hazájok-nak mit köszönhetnek. Azt a jöltét a mit élvez-nek, atyjok munkálkodásának köszönhetik; két-ségtelen, hogy önök olyan adósságot csináltak, mit elődeiknél nem törleszthettek de a jövő nem-zedéknél kötelesek ezt levérni. Hazájok sokat tett önökért, viszont, önök is sokat tették hogy hazájo-kért tegyenek.

Ez még nem minden! A haza felett ott van az emberiség. Önök azoknak az embereknek a gondolataival élnek, kik előttünk éltek. Önök a mért azt tanulják, s azt sem tudják, hogy ki volt az az Enclides. Pedig ha ez a görög nem élt volna, és nem szedte volna szabályos rendbe a mértani feladatokat, talán ezt a tudományt önök buszszorta nehezebben tanulták volna meg. Az önök gondolatában a Plató és Aristoteles eszméjé-

őnérdéktől ment közreműködése mellett, ezen zene-egyletünk és városunkzene-művészetének emelése mi-előbb el lesz érve. A zeneconservatorium választ-mánya.

(ma.) **A jövő 1872, évi államköltségvetés** összeállítását véget teendő intézkedések czéljából, a börtönviszonyokat illetőleg hiteles adatok kívántat-nak az iránt, hogy mennyire ment 1870 dec. 31-én 1) az egyes törvényhatóságok börtöneiben büntet-tek miatt, valamint 2) az e börtönökben és a járási fogházakban kihágások miatt letartóztatva levő vizs-gálati foglyok s külön az elítélt foglyok száma? 3) hány börtönépítélettel rendelkezik a közönség az elítélt vagy vizsgálat alatt álló foglyok számára? 4) ezen épületek mindenikében közép számban hány fogly helyezhető el, egézségük s a nélkülöz-heelen rend és biztonság kockázatata nélkül? 5) végül 5) hogy a börtönökben a vizsgálat alatt álló foglyok az elítéltektől rendszerint teljesen elkülönítve tartanak-e? Az igazságügy miniszter felhívja a törvényhatóságok közönségeit, hogy e kérdésekre nézve folyó hó végéig hozzá tüzze felvilágosító felterjesztést illetőleg kimutatást tegyenek.

A mocsvidéki olvasó egylet folyó január 29. reggel 10 óraker tartja jeien évi köz-gyűlést Múcsón. Az egylet tagjai kéretnek a köz-gyűléseni megjelenésre. Aranykut 1871. január 18. Múcsa Samu. olv. egyleti jegyző.

A marosvásárhelyi egyenlőségi kör f. év február 4-én és 18-án a francia sebesültek és a rokkant honvédmeház javára táncszertélyt rendezend. — Belépti jegy a terembe, ugy szintén a karzaton 1—1 ft o. é.

(o) **Liszt Ferencz** a pesti egyetemi dal-egylet minapi előadásán „reményiesen“ megszölitte a járó kelő, lármázó közönséget. A lehtűt nem árt; — a bálványok mindég embert faltak vagy a leg-jobb esetben — gorbabáskodtak.

Az új léghajó, írják Bordeauxból 9-ről, melyen Ponville Pariba szándékozik menni, tel-jeesen elkészült. Brunel társvállalkozó holnap ha-jóra akarja azt rakatni, hogy Londonba vigye, s aztán minél csekélyebb idővesztéssel utra kél a két léghajós bizonyos pontok, a melyet a leg-nagyobb titokban kívánunk tartani. Mint minden feltaláló, ők is a legnagyobb bizalommal vannak a siker iránt.

Az Eszterházy-képtár egyik gyön-gyét, a Ruydael-féle képet 10,000 frtert vette meg egy műbarát Bécsben. Mackart világhírd festménye pedig 16,000 frtert kelt el. Mesebezdült volt hát, hogy a magyar kormány akarja megszerezni a nemzet számára.

Lefözött hitelezők. Maltzahn báró, a mecklenburgi herceg udvari marsallja, Bellevue nevű kastélyában a napokban fényes reggelire bit-ta meg hitelezőit. A hitelezők, valószínűleg azon reményben, hogy a báró egy eddig rejtett pénz-forrást fedezze fel, talán kielégíti majd őket, siet-tek megjelenni. A fényes reggeli a hitelezőkre néz-ve a legnagyobb meglepetést készít. Mindnyájan vidáman együtt ültek, midőn a némes báró zsebé-ből kihuz egy pisztolyt, és hitelezőit személtára felbörtölvén megölt.

Superintendens-választás. A tisza-i ág. hitv. ev. egyház kertületben a superintendens kijelölt szavazatok e hó 15 én bontattak fel Mis-koleczon. Az eredmény az, miszerint Czékus István 120, Bartholomeides János 87 és Szeablo János 68 szavazattal lettek a másodszori szavazásra kijelölve, mely az egyes egyházak és tanodák részéről mart. 15 ig fog vége menni.

Az orosz császár és a medve. Az orosz császár ugyanis medve vadászatot tartván, egy medvét megsebesített, hanem a medve azást áttört a vadász vonalán. A császári fővadász-

ből is van. Önök ezért nekik lekötöztettük. A mit önök tiz év múlva cselekesznek abba bibeletők azokból az eszméből is tesznek bele, a melyeket most átvettek. Tegyük ezt az én követelésemmre, s igyekezzenek, hogy szemmel vagyunkat a jövő kor gyermekeire átvigyék!

Ezeket akartam ma önöknek mondani Önök láthatják, hogy beszédemnek két szakasza, az egyik a másikonak a kiegészítő része. E két szöba foglalok össze mindent: Az élet a tevékenység, munkálkodjanak tehát; a kötelesség boldogság, tel-jeítsék tehát kötelességeiket, ez által saját magok, sztléjük, barátaik és testvéreik boldogságát is előmozdítják, s egykor hazájoknak becstütere válnak.

(Végo.)

A széchenyi convent története.

Kazinczy Gábor-tól.

Közli: Szilágyi Sándor.

XIII.

Szeptember 27-d. Nem engedteték meg, hogy a protestánsok sérelme az országos gyűlésben föl-vétessenek. Azok tehát Otluk György luth. urnál (admissionális cels. Principia) gyűltek össze, s mu-nakójoknak szeptember 26-kán üresen maradt ház-a-gait kipotlák, tökéletesen elkészíték, s a Fejede-lemnek s a cath. rendeknek beküldék.

Egy reform. ur a benyitás alkalmával oda engedé magát ragadtatni buzgalkodása által, hogy a Fejedelmet így szölitá meg: Lehet e reményünk kegyelme uram? Erre a Fejedelem szertelentl megneheztele, s így felelt: Édes jó uram, mit kizának kegyelmeitek engem mindig? Hány ízben ígértem, eskülvém, hogy panaszaitoknak véget vetek? Illik e hogy nekem nem hisztek, s kétség-be veszték szavaimat? S soba nem lehetek esen-desen, soba nem nyugosztak meg hitemben!

Ez nap tehát, mely vasárnap vala, a Feje-delem a protestánsok kirekesztésével, hozzáfogott a vallást illető sérelmek elintézéséhez, a clerussal, a cath. felekezettel tartván tanácskozását. Őt vár-megye vétetett föl. Ungvár, Bereg, Szabolcs, Ugo-csa és Szathmár; s elvégeztették, hogy ezekben a

mester a medve után ment és menésközben cels-ven, fegyvere elsült, s a medve helyett a vadászt lötte agyon. Az orosz czár, mondják, mélyen meg volt indulva.

Uj botrány pör. Gróf Apraxin Demtert tegnap állították Pozsonyban a büfenyítő törvény. szék elé azon családi vád miatt, melyet ellene saját édes anyja, gróf Eszterházy Ilona emelt. A bü-n eset rövidre fogva következő: Apraxin Dömét anyja régebben megbizta egyik jószágának kezelésével, ez irányban meghatalmazást is adott neki. A gróf Apraxin ez okmány szövegébe a vádlevél szerint beloptott egy mondatot, mely megengedi neki azt is, hogy a mondott jószágra édes anyja nevében terheket vehessen föl. És ő 1869. elején Figdor Herman gráci ai ágenssel meg is kötött egy 30,000 flos kölcsönt a mondott jószágra, melyért ő csak 14,000 forintot kapott; az összeg többi része Figdor-nak maradt kamat fejében. Anyja természetesen elvonta tőle a mondott meghatalmazást, de a gróf nem jött zavarba és ismét Figdorral egyetértésben meg-készített egy 50,000 flos váltót, keletét visszavizva azon időre, midőn még a kezelési jog birtokában volt, azt lejárt minőségben kézbesítette mint adó-ságot Figdor-nak, hogy anyján behajtása, ők pedig osztokodjanak ez ekkép behajtott pénzből.

Érdekes pöre lesz Pest városának Bécs-csel. A bécsi Rudolf kórházban ugyanis egy ember halt meg, ki néhány nappal előbb 15,000 frtnyi értékpiropokot s egy aláírás nélküli végrendeletet adott át a főorvosnak, melyben gazdasszonyt nagy bagyta mindenét, kivéve — a temetés 2000 frtra határozott költségeit s a testvéreinek szánt tizenöt frtot. Miatán a végrendelet nincs aláírva, a testvér pedig még 1868-ban elhalt — most az örökségre igényt tart a gazdasszony, a bécsi fiskus — s mivel az elhunyt pesti illetőségű, — Pest városa is.

T. és felelős szerkesztő K. PAPP MIKLÓS

Nyilttér.*)

Beküldetett. Egy betegsög sem állhat ellene a kel-lemes Revalosciere du Barry-nak, mely gyógyszer a költések nélkül eltávolít minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákhártya-, légzési-, hólyag-és vesebajt, szo-rulást, aranyeret, álmatlanságot, gyengességet, vizkört, látat-szedelést, vértelulást, fülzúgást s a terhesség alatti rozsol létet és ájulást is, fehérfolyást, bukört, elsóványodást, csuport, köszvényt és sápkört. 72,000 javulás, melyekben a beteg-ségek egy orvos sem gyógyíthatta, mint ezt egy bizonyit-vány pápa 3 szentségétől, gr. Pluskov udvari marschall-tól, de Bréhan marquisnőtől igazolja. Tápálkóbb levén mint a bus, a Revalosciere felntöttek s gyermekeknl 50-szeresen megtaka-ritja a gyógyszerek áráit.
Castle News. Alexandria, Egyptom. 1869. mart. 10.

A kellemes Revalosciere du Barry a legmakaróbb idűl-dugulástól, mely 9 évig rémitősen kintott s minden orvosi ke-zelésnek ellenállott, teljesen kigyógyita, s én meleg köszönet tet monok önöknek, mint felfedezőinek, a természet e be-cses adományáért. Vajha mindazok, kik szenvednek, tudnák, hogy mindazt a mit a gyógyszernek nem is gyógyitnak meg, megorvosolja a Revalosciere, mely, ha aranyalvó mérnék is eld sulyt, akkor sem volna drága. Teljes tisztelettel Spa-ro C.

Pélszelenczkében 1/2 font 1 ft 50 kr, 1 font 2. 50kr. 2 font 4. 50k. 5 font 10 ft, 12 font 20 ft, 24 font 36 ft. — Revalosciere Checolade táblákban 12 csészére 1 ft 50 kr. 24-re 2. 50 kr, 48-ra 4. 50; pórálakban 12 csészére 1 ft, 50 kr, 24-re 2. 50 kr, 48-ra 4.50, 120-ra 10 ft. 288-ra 20 ft, 576-ra 36 ft. — Kapható: Barry du Barry és T.-nál, Bécsben, Wallfischgasse. 8, Kolozsvárt Kron-staedter J.-nél Bel-Monostoruza 175. és Fötér 2. sz. a. a zálogházak, továbbá Binder K. gyógyszerárban, b.-monostoruza a Redout során. Pesten Töröknl, Pozsonyban Pisztory-nál, Graczbán Oberanz-meyer-nál, Lembergben Rottender-nél, s posta-utalvány által megrendeléstűtan mindenütt.

*E rovat alatt megjelenő cikkekért a szerkesztőség semmi felelősséget nem vállal.

templomok s ezeknek jövedelmei az evangelicusok-nak visszaadattassanak, de nem a munkácsi és nagybányai is. Ez öt vármegyében kevesebb számu templom véteték vala el a protestánsoktól, mint másutt. Ungvárbán meghagyatott a protestánsok-nak egy falusi templom is és Kaposon egy pusz-tán áll.

Ezentul végeztetett, hogy a catholicusok és protestánsok vármegyénkent egyezzenek meg ma-guk között, a felekezettik által épített s egykor birt, de tőlük elfoglalt egyházak iránt, s hogy a mely vármegyében számos templom vétetett el tőlük ott ők (az evangelicusok) alkudjanak s egyezzenek meg a catholicusokkal: mennyi maradhason meg ezeknek ezentul is, s hogy az evangelicusok depu-tatusai ezentárgy iránt holnap jelenjenek meg a catholicusok ülésében.

Szeptember 28 d. Midőn másnap reggel a reformátusok Vay Ádám sátoiban, a lutheranusok a Jánoki Zsigmondában tarták ülésüket: a catho-licusokkal tanácskozó Fejedelem Vay Ádámot a reformátusokhoz küldé, azon izenetel, engedjenek át a catholicusoknak három egyházat Zemplén vármegyében: a patakai, tokajit, tállyait. Azok elborzadáok az izenetre, s kimondák, hogy a Fejedelem kívánását nem teljesíthetik.

A Fejedelem, ki ez nap bűjtöt tartta, meg-es-küvék, hogy mind addig nem nyúl ételhez, míg a vallás ügyeit el nem intézi, mert a kedvetlen dolog-ba már egészen befeláradta; mire nézve ezen álta-lános pontokat terjeszté a protestánsok elébe: 1) A hol valamely felekezet a számosabb, az egyház ott az-é legyen. 2) A mely templom egyik vagy másik felekezeten volt, ezután is az-é maradjon. 3) A vallásszabadság kimondatik, a ki mely vallást akar követni, tehesse szabadon. 4) Az istentisztelet mindenhol szabad a hely lakóinak. 5) Minden fele-kezet fizesse saját lelkesztét, s ne senki másét. 6) A haragokzás mindeneknek egyaránt szabad. 7) A kórházakban minden beteg s szegénynek hely adas-sék valláskülömbőség nélkül. (Ezek mutatják a Fejedelemnek fölemelkedett, s a vakbűtől megtisztult lelket. De mit használt az, midőn körül vala fogva azoktól, kiket a dühösség bánta?) Azonban még itt is átadatni kívánta magának az említett három egyházat.